

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відповідно до пункту 16 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851, ознайомившись із звітом думку експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Назва ЗВО	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62947
Назва ОП	Біографістика і текстологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

Зауваження до звіту експертної групи подані у вкладеному файлі.

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповідь Університету Грінченка на звіт ЕГ у межах акредитації ОП 'Біографістика і текстологія'.pdf</i>	y78QxfkZdoXaljiA7CKQeHyaORnwpmIkPDcooM9cr IY=

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: **ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ**

Дата підпису: 24.04.2025 р.

**Відповідь на зауваження і рекомендації експертної групи
у межах акредитації міждисциплінарної освітньо-наукової програми другого (магістерського) рівня
«Біографістика і текстологія»**

Керівництво Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, науково-педагогічні працівники і гарант міждисциплінарної освітньо-наукової програми «Біографістика і текстологія» висловлюють подяку за проведену експертизу освітньої програми. На основі уважного аналізу звіту експертної групи пропонуємо аргументи і пояснення щодо висловлених експертною групою зауважень і рекомендацій.

<i>Недолік</i>	<i>Рекомендація</i>	<i>Відповідь Університету Грінченка</i>
Критерій 1. Проєктування освітньої програми. Рівень відповідності «В»		
«В окремих рецензіях стейкхолдерів на ОНП не висвітлені пропозиції та рекомендації щодо її удосконалення, відсутня дата написання.»	«У рецензіях стейкхолдерів на ОП відображати пропозиції та рекомендації щодо її удосконалення, зазначати дату написання.»	Університет Грінченка глибоко шанує автономність мислення і діяльності всіх осіб, зацікавлених у реалізації освітніх програм, зокрема ОП «Біографістика і текстологія», а тому не може вказувати їм ані на те, який зміст має бути в їхніх відгуках чи рецензіях, ані на те, якими реквізитами супроводжуються ці документи.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. Рівень відповідності «В»		
«Неоднорідний розподіл кількості кредитів ЄКТС на дисципліни вільного вибору (від 4 кредитів до 5 кредитів ЄКТС).»	«Унормувати кількість кредитів на кожну дисципліну вільного вибору у однаковій кількості до початку нового семестру 2025-2026 н.р.» «...що тільки підсилить відкритість ОНП у плані вільного вибору, оскільки тоді точно не виникатиме жодних сумнівів щодо можливості здобувачів обирати дисципліни як із різних освітніх рівнів, так і з різних ОП усіх	Виконання рекомендації про встановлення обсягу 4 кредити ЄКТС для кожної вибіркової дисципліни передбачає збільшення загального обсягу вибірових дисциплін до 32 кредитів ЄКТС, а отже, ґрунтовні зміни в структурі ОП. Проєктування таких змін в ОП у травні 2025 року без належного осмислення та обговорення зацікавленими сторонами вважаємо недоцільним і не співвідносним із запропонованою ЕГ мотивацією, що наявний розподіл обсягу вибірових дисциплін «може заплутати здобувачів під час вибору». Крім того, відповідно до процедур здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти в Університеті Грінченка станом на кінець квітня 2025 відбувається завершення розміщення переліку вибірових дисциплін у системі електронного навчання. Відповідно до наказу № 932 від 09.12.2024 це здійснюється до 16.05.2025 (https://cutt.ly/CrhhHNdx). Вважаємо, що пропонована ЕГ зміна п. 2.2.3 «Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами...» суттєво зменшить гнучкість планування і реалізації освітнього процесу Університету Грінченка.

<i>Недолік</i>	<i>Рекомендація</i>	<i>Відповідь Університету Грінченка</i>
	факультетів КСУБГ. Потенційно, не роблячи винятки, можна прописати у відповідному положенні, наприклад: п.2.2.3 Обсяг кожної вибіркової дисципліни для другого (магістерського) рівня вищої освіти становить 4 кредити ЄКТС.»	Таким чином, виконати зазначену рекомендацію в установленій ЕГ термін неможливо. Водночас висловлюємо готовність проаналізувати досвід реалізації здобувачами вибору навчальних дисциплін на ОП «Біографістика і текстологія» і ухвалити відповідне рішення щодо потреби перегляду обсягів вибіркового навчальних дисциплін у цій ОП.
	«Розглянути можливість збільшення кількості кредитів на ОК18 «Науково-дослідна практика» під час чергового оновлення ОНП, що тільки підсились її наукову складову.» «...оскільки на зустрічі зі здобувачами ЕГ не змогли повноцінно оцінити участь здобувачів у власне наукових заходах.»	За рекомендацією ЕГ це питання буде внесені до порядку денного робочої групи ОП «Біографістика і текстологія» у межах чергового перегляду її змісту. Водночас зауважуємо, що мотив, наведений ЕГ в аналізі за підкритерієм 2.5, не може бути пов'язаний з обсягом ОК.18, оскільки станом на час проведення виїзної експертизи здобувачі 2 року навчання за ОП лише розпочали практичну реалізацію цього ОК.18.
	«Створити рубрику на сайті кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства присвячену різним видам практик та наповнити необхідною інформацією	Виконання цієї рекомендації пов'язане із невиправданим суттєвим збільшенням навантаження на осіб, відповідальних за змістове наповнення і технічний супровід вебсайту кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства. У контексті реалізації ОП «Біографістика і текстологія» розміщення таких матеріалів на вебсайті тільки цієї кафедри нівелює міждисциплінарність ОП. Зокрема зовсім невиправданим буде розміщення матеріалів ОК.11 «Архівна практика» на вебсайті кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства. Як видно зі змісту аналізу за підкритерієм 2.5, ЕГ мотивує цю рекомендацію

Недолік	Рекомендація	Відповідь Університету Грінченка
	(презентаційні матеріали, звіти, відгуки про проходження від здобувачів тощо) як бакалаврського, так і магістерського рівнів вищої освіти.»	виключно зручністю ознайомлення експертів із зазначеними матеріалами. Відповідно вважаємо цю рекомендацію недоречним втручанням в автономність Університету Грінченка та його структурних підрозділів щодо права визначати структуру і наповнення власних вебсайтів.
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання. Рівень відповідності «В»		
«Відсутність на сайті факультету/кафедри результати опитувань здобувачів, викладачі, роботодавців та інших стейкхолдерів, що проводились у рамках моніторингу ОНП та освітнього процесу.»	«Розмістити на сайті факультету/кафедри результати опитувань здобувачів, викладачі, роботодавців та інших стейкхолдерів, що проводились у рамках моніторингу ОНП та освітнього процесу до початку 2026-2026 н.р.»	Опитування в Університеті Грінченка реалізуються відповідно до чинного «Положення про опитування...» (https://cutt.ly/5eWdhoHC). Результати опитувань опрацьовуються в установленому порядку, а узагальнені результати оприлюднюються відповідно до п. 4.5 «Положення...» Зокрема аналітично оброблені результати відповідних опитувань містяться в документах, розміщених на сайті Факультету української філології, культури і мистецтва (https://cutt.ly/8rs6g0c4), а також у щорічних звітах декана факультету (https://cutt.ly/krs6hzt8). Зауважуємо, що в межах моніторингу ОП «Біографістика і текстологія» опитування охоплює незначну кількість респондентів, зокрема здобувачів. А тому безпосередні результати опитувань є чутливою інформацією, оприлюднення якої може зашкодити реалізації завдань таких опитувань.
«Відсутність прикладів застосування процедур визнання РН, отриманих в інших ЗВО, отриманих під час неформальної / інформальної освіти.»	«Підвищити інформування здобувачів освіти щодо можливостей та переваг програм академічної мобільності, платформ неформальної / інформальної освіти (Prometheus, Coursera, EdEra та ін.) упродовж реалізації ОНП.»	В аналізі за підкритеріями 3.3 і 4.1 ЕГ визнає, що здобувачі, які брали участь у програмі академічної мобільності за програмою «Erasmus+», «конкретизували свою обізнаність із правилами визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО» і змогли «реалізувати право зарахування РН» за окремими ОК. Отже, зазначений недолік не відповідає встановленим ЕГ фактам. Щодо відсутності на ОП прикладів визнання результатів навчання, отриманих під час неформальної та інформальної освіти, зауважимо, що така процедура є передусім можливістю для здобувача, а не обов'язком. В аналізі за підкритерієм 3.4 ЕГ визнає, що «здобувачі вищої освіти на зустрічі конкретизували свою обізнаність із правилами визнання результатів навчання, [отриманих у неформальній / інформальній освіті]». Отже, зазначене інформування здійснюється в достатніх обсягах, що також підтверджується аналізом ЕГ за підкритерієм 9.1.

Недолік	Рекомендація	Відповідь Університету Грінченка
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою. Рівень відповідності «В»		
«Враховуючи, що вид ОП – науково-дослідний, ЕГ вбачає недостатню апробаційну активність здобувачів першого року навчання (ЕГ не отримала фактів, які підтверджують участь у конференціях здобувачів першого року навчання ОНП).»	«Протягом 2025-2026 н.р. збільшити науково-дослідну активність здобувачів першого року навчання участями у наукових конференціях (1 участь у конференції протягом перших шести місяців навчання).»	Активна участь у науковій конференції, яка може бути підтверджена її програмою або сертифікатом, передбачає виступ з оприлюдненням результатів власного дослідження. Що відповідно передбачає попереднє планування, проведення дослідження і формулювання його результатів. Сформульована ЕГ рекомендація суперечить педагогічному принципу систематичності та послідовності, а також логіці підготовки науковця і проведення ним навчально-наукових досліджень. В аналізі за підкритерієм 2.7 ЕГ розкриває логіку структурування ОП: «І семестр – фокус на методологічній підготовці магістрантів, II – на застосуванні інформаційних технологій, досягнень лінгвістики та літературознавства для професійної діяльності, III – на міждисциплінарному синтезі знань для науково-практичних текстологічних і біографічних досліджень і IV – вивчення дисциплін вільного вибору і для виконання магістерського дослідження». Протягом перших шести місяців навчання здобувач за ОП «Біографістика і текстологія» лише опанує методологічні засади студій і перебуватиме в процесі вибору наукового керівника, формулювання теми майбутнього магістерського дослідження. Отже, виконання рекомендації забезпечити здобувачам «1 участь у конференції протягом перших шести місяців навчання» сприятиме радше профанації науки, аніж збільшенню їхньої науково-дослідної активності.
РПНД потребують коректування: а) відсутність єдиного уніфікованого оформлення списку літератури – частина РПНД містить оформлену літературу за ДСТУ 7.1:2006, частина за вимогами ДСТУ 8302:2015; б) низка програм (ОФД 05, ОФД 07, ОФД 09 (корпусна лінгвістика, дискурс-	«До наступного 2025-2026 н.р. уніфікувати РПНД щодо оформлення списку літератури за останнім чинним стандартом ДСТУ 8302:2015,	Згідно з інформацією на вебсайті Книжкової палати України (http://www.ukrbook.net/vidavc.html), обидва згадані ЕГ стандарти (ДСТУ 7.1:2006 і ДСТУ 8302:2015) є чинними. Вибір стандарту для оформлення списку рекомендованих джерел (ДСТУ, АРА, MLA чи інших) вважаємо правом авторів РПНД у межах їхніх академічних свобод. Рекомендацію уніфікувати оформлення таких списків вважаємо обмеженням академічних свобод.
	прослідкувати за редагуванням тексту програм – уніфікувати шрифт, відступи, чіткий вигляд для розділу 3 в РПНД;	Погоджуємося, що уніфіковане оформлення РПНД сприйматиметься краще та естетичніше, проте зауважуємо, що на варіювання оформлення цих документів суттєво впливають два чинники: 1. Відмінність рівня навичок і досвіду роботи НПП з текстовими процесорами. 2. Необхідність одночасного використання текстових процесорів Microsoft Word і Google Документи на етапах розробки, погодження і архівування РПНД в системі електронного документообігу Університету Грінченка.

Недолік	Рекомендація	Відповідь Університету Грінченка
аналіз); ОФД 10; ОФД 12; ОФД 15-16, ОФД 18 (методика літературознавчих дисциплін у ЗВО)) у розділі «Основна(базова) література» містить значну кількість літератури кінця 90-х рр. ХХ, початку 2000-х рр.; в) РПНД не мають одного стилю щодо редагування формальних характеристик тексту – різні шрифти, відступи тощо; г) неуніфіковано формат подачі РПНД для мультикомпонентних ОК. Для прикладу ОДФ 04 має єдину програму для всіх змістових модулів, а ОДФ 09, ОДФ 10 для змістових модулів мають окремі програми (хоча забезпечення цих ОДФ заплановано для НПП однієї кафедри).		Згладжування відмінностей оформлення РПНД відбувається постійно в робочому порядку, проте ключові зазначені чинники не можуть бути усунені у визначені ЕГ терміни.
	уніфікувати форму подачі РПНД для мультикомпонентних ОК: або запропонувати єдину РПНД для всіх змістових модулів, або окремі РПНД для кожного змістового модулю (у випадку забезпечення ОК представниками однієї кафедри).»	Згідно з п. 2.2 чинних в Університеті Грінченка «Методичних рекомендацій з розроблення робочих програм навчальних дисциплін» (https://cutt.ly/0eWdhIch), авторам РПНД надається право розробляти окремі робочі програми для змістових модулів навчальних дисциплін, що забезпечує їхню гнучкість і зручність у користуванні. Щодо наведеного ЕГ прикладу зауважимо: – усі три змістові модулі дисципліни ОДФ.04 «Інформологічні теорії і концепції» викладаються в одному семестрі та мають спільну точку семестрового контролю; – у дисциплінах ОДФ.09 «Сучасні лінгвістичні практики» і ОДФ.10 «Парадигми літературознавчих імплікацій» перші та другі змістові модулі викладаються у 2-му семестрі зі спільною точкою семестрового контролю, а третій змістовий модуль – у 3-му семестрі з окремою точкою семестрового контролю. Тому вибір НПП розробляти окремі програми для змістових модулів ОДФ.09 і ОДФ.10 є виправданим. Пропонована рекомендація ЕГ звужує академічну свободу НПП.
	«Протягом 2025-2026 н.р. актуалізувати списки основної літератури та внести (при можливості) іноземні джерела (крім джерельної бази країн агресорів).»	Дякуємо за рекомендацію, яка буде застосована в робочому порядку перегляду та затвердження РПНД.

Недолік	Рекомендація	Відповідь Університету Грінченка
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність. Рівень відповідності «В»		
«В методичних рекомендаціях щодо підготовки і захисту кваліфікаційних магістерських робіт для студентів освітньої програми Біографістика і текстологія https://surl.li/brrdzh відсутня таблиця критеріїв оцінювання рівня виконання магістерських робіт студентів з диференційованими показниками оцінювання робіт за 100-бальною системою щодо рівня вимог до змісту та оформлення кваліфікаційних робіт.»	«У методичних рекомендаціях щодо підготовки і захисту кваліфікаційних магістерських робіт для студентів освітньої програми Біографістика і текстологія чітко прописати вимоги до критеріїв оцінювання, адаптуючи їх до 100-бальної системи.»	Уніфікована таблиця узгодження 100-бальної шкали оцінювання, відповідної рейтингової оцінки і значення оцінки для оцінювання результатів складання атестаційних екзаменів (додаткових комплексних кваліфікаційних екзаменів) та/або публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційних робіт / проєктів наведена в «Положенні про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка» (https://cutt.ly/8eWdjJCD , п. 5.10). Погоджуємося, що в «Методичних рекомендаціях щодо підготовки і захисту кваліфікаційних магістерських робіт (освітня програма "Біографістика і текстологія")» варто навести уточнені критерії до чинної уніфікованої таблиці.
	«ОП Біографістика та текстологія є освітньо-науковою, тому ЕГ рекомендує враховувати у критеріях оцінювання – участь здобувача у конференціях та наявність публікацій за темою кваліфікаційної (магістерської) роботи.»	Апробація результатів магістерського дослідження у вигляді участі в науковій конференції та публікації статті за темою кваліфікаційної роботи є обов'язковою вимогою до опанування ОК.18 «Науково-дослідна практика» і ОК.22 «Підготовка і захист кваліфікаційної магістерської роботи». Вважаємо, що можливе нарахування додаткових окремих балів за ОК.22 за такі види роботи.
Критерій 6. Людські ресурси. Рівень відповідності «В»		
«В результаті моніторингу офіційного сайту КСУБГ, ЕГ відзначає відсутність новин про гостьові лекції для студентів ОП Біографістика та текстологія від представників академічної спільноти інших ЗВО України поза	«Протягом 2026 року забезпечити можливість організувати гостьову лекцію від науково-педагогічного представника іншого ЗВО України для здобувачів ОП Біографістика і текстологія/іноземного наукового експерта в	Як зазначене у «Відомостях про самооцінювання» під час реалізації ОП до проведення гостьових лекцій і семінарів активно залучаються науковці, експерти галузей, які зокрема є представниками академічної спільноти: 10.11.2023, «Як підготували і видали повне видання творів Хвильового» https://cutt.ly/lrhWQWxO Ростислав Мельників, кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова ХНПУ імені Г. С. Сковороди Ростислав Семків, кандидат філологічних наук, доцент, докторант кафедри літературознавства ім. В. Моренця НаУКМА

<i>Недолік</i>	<i>Рекомендація</i>	<i>Відповідь Університету Грінченка</i>
межами регіону та від іноземних науковців Університетів-партнерів.»	галузі з Університетів-партнерів за кордоном.»	06.03.2024, «Чи можливі відкриття в шевченкознавстві?» https://cutt.ly/8rhWROJT Олександр Боронь, доктор філологічних наук, заступник директора Інституту літератури НАН України 09.04.2024, «Класики в палітурках» https://cutt.ly/qrhWTyuQ Сергій Романов, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури Волинського національного університету імені Лесі Українки 11.04.2024, «Аудіовізуальні архіви: від “порожніх горіхів” до складової економіки знань» https://cutt.ly/frhWm6Eo Тетяна Ємельянова, кандидат історичних наук, директор Центрального державного аудіовізуального та електронного архів 17.05.2024, «Українські мемуари: комунікативний та джерелознавчий вимір» https://cutt.ly/ArhWmqI2 Надія Любовець, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу теорії та методики біобібліографії Інституту біографічних досліджень НБУВ Така практика є цілком нормальною в межах реалізації ОП «Біографістика і текстологія».
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми. Рівень відповідності «В»		
«У складі робочої групи розробників ОНП відсутній здобувач вищої освіти саме за цією ОП.»	«Відповідно до «Положення про освітні програми...» (https://surl.li/fovspz) під час наступного чергового перегляду ОНП у 2025 році гарантові ОНП	Згідно з п. 5.1 «Положення про освітні програми...» (https://cutt.ly/yrrbwaJ6), робоча група створюється саме для перегляду ОП. Оскільки досі не було накопичено достатньо інформації для перегляду ОП «Біографістика і текстологія», така група не створювалась. У 2025–2026 н. р. з урахуванням накопиченої інформації про процес реалізації ОП, зокрема за наслідками акредитаційної експертизи, така група буде створена у відповідному складі. Зауважуємо, що до групи розробників ОП здобувач вищої освіти саме за цією ОП

<i>Недолік</i>	<i>Рекомендація</i>	<i>Відповідь Університету Грінченка</i>
	забезпечити включення до складу робочої групи розробників представника з числа здобувачів вищої освіти цієї ОП.»	закономірно не міг входити, адже ОП перебувала на етапі розробки. Зауважуємо, що нормативними документами Університету Грінченка не передбачене створення «робочої групи розробників» ОП.
«У ході спілкування ЕГ з фокус-групою здобувачів вищої освіти засвідчено недостатню обізнаність у процесах внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема пасивність у наданні пропозиції щодо змісту ОНП, яка проходить акредитаційну експертизу.»	«НМЦ стандартизації та якості освіти КСУБГ, гарантові та робочій групі розробників ОНП до кінця 2025 року посилити участь здобувачів вищої освіти цієї ОНП у процесах внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема й під час наступного чергового перегляду ОП.»	Відповідно до чинних в Університеті Грінченка процедур здобувачі вищої освіти за ОП «Біографістика і текстологія» безумовно будуть залучені до процесів забезпечення якості освіти, зокрема перегляду освітньої програми.